

රජරට ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇති සාරවත් එප්සාමල ගොස්පේට් නිධිය භූ විද්‍යා හා සමීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් 1971 වසරේදී සොයාගත් අතර වාණිජමය ලෙස ගොස්පේට් පොහොර නිෂ්පාදනය ආරම්භ වූයේ 1975 වසරේදීය. මෙම නිධියේ ඇපටයිට් (Apatite) යන ඛනිජ නාමයෙන් හඳුන්වන ගොස්පරස් පෙන්ටොක්සයිඩ් (P_2O_5) 33-40% අතර ප්‍රමාණයෙන් ඇති අතර ලෝකයේ ඇති ගොස්පේට් නිධි අතුරින් අධි ශ්‍රේණියේ නිධියක් ලෙස (High Grade) වර්ගීකරණය කොට ඇත. නිධියේ ගොස්පේට් මෙට්‍රික් ටොන් මිලියන 60 කට වඩා වැඩි සංචිතයක් ඇත. එප්සාමල ගොස්පේට් නිධිය සොයා ගැනීමට පෙර විශාල ලෙසින් රෝක් ගොස්පේට් පොහොර පිටරට වලින් ආනයනය කරන ලදී. 1978 වසර වනවිට රෝක් ගොස්පේට් මෙට්‍රික් ටොන් 45,000

පමණ වර්ෂයකට ගෙන්වන ලදී. එප්සාමල රෝක් ගොස්පේට් (ERP) භාවිතය ව්‍යාප්ත වීමත් සමගම රෝක් ගොස්පේට් (IRP) ආනයනයත් කැපී පෙනෙන ලෙස අඩුවිය.

වර්ගය	වර්ණය	(P_2O_5) ප්‍රමාණය %	ද්‍රාව්‍යතාවය %
ERP	ලා දුඹුරු	28	4
IRP	ලා දුඹුරු	28	4-7
HERP	සුදු-භීම්	38-40	6-7

එප්සාමල ගොස්පේට් මෙට්‍රික් ටොන් 50,000 පමණ වසරකට ප්‍රධාන වශයෙන් දීර්ඝකාලීන බෝග වන හේ, රබර් සහ පොල් සඳහා භාවිතා කරන අතර එයින් හේ වතු සඳහා 55% ද, පොල් හා රබර් වතු සඳහා 30% අනෙකුත් බෝග සඳහා ඉතිරි 15% ද භාවිතා වේ. මුළු වෙළඳපොලින් 35% පමණ භාවිතා කරන්නේ කුඩා හේ වතු හිමියන් විම විශේෂිත කරුණකි. ආනයනික පොහොර වල මිල වැඩිවීම කෙරෙහි අපට කිසිදු බලපෑමක් කළ නොහැක. එබැවින් හැකි තරම් දේශීයව නිෂ්පාදනය හැකි පොහොර පිළිබඳව අපගේ අවධානය යොමු කිරීමෙන් මෙම ප්‍රශ්නයට යම් ආකාරයට විසඳුමක් සෙවිය යුතු වේ. එ අයුරින් සලකා බලන කල රජරට

ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇති එප්සාමල ගොස්පේට් නිධියට හිමි කාර්යභාරය සුවිශේෂ වූවකි. එප්සාමල ගොස්පේට් නිධියෙන් මෙරටට අවශ්‍ය කරන ගොස්පේට් පොහොර නිෂ්පාදනය කිරීමට යොදා ගත හැක. දැනට අපේ රටේ ගොස්පරස් පොහොර මෙට්‍රික් ටොන් 125,000-175,000 ක් පමණ වසරකට භාවිතා වන අතර, මෙයින් 65-70% ක් පමණ විදේශ රටවලින් ආනයනය කරයි.

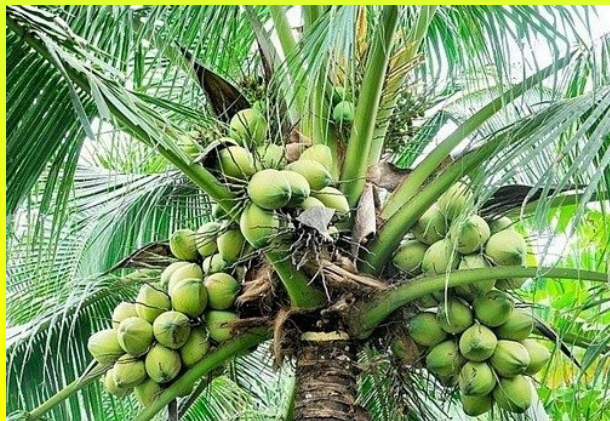
වර්ගය	මෙ.ටො. 1 මිල (රු)	කිලෝ 50 බැගයක මිල (රු)
ERP	10,000/-	500/-
IRP	20,000/-	1,000/-
HERP	11,500/-	575/-

රෝක් ගොස්පේට් පොහොර (ERP) තේ, රබර්, පොල්, පළතුරු හා සුළු අපනයන බෝග සඳහා භාවිතා කළ හැක.

අපේ රටේ ප්‍රධාන ආහාර බෝගය වන වී සහ අනෙකුත් අතිරේක බෝග සඳහා භාවිතා කරන ත්‍රිත්ව සුපර් ගොස්පේට් සම්පූර්ණයෙන්ම විදේශ රට වලින් ආනයනය කරයි. දැනට ත්‍රිත්ව සුපර් ගොස්පේට් වසරකට මෙට්‍රික් ටොන් 100,000-125,000 පමණ ආනයනය කරයි. එ සඳහා රුපියල් මිලියන 18,000 කට අධික විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක් වැය වේ. ගොස්පේට් නිධි වලින් කණිනු ලබන රෝක් ගොස්පේට් රසායනික ක්‍රියාවන්ට භාජනය කිරීමෙන් උසස් තත්වයේ ගොස්පේට් පොහොර නිපදවිය හැක. මේවායේ ක්‍රියාකාරීත්වය වැඩි බැවින් ඉක්මනින් මුල් වලට උරාගත හැක. ජලයේ ද්‍රාව්‍ය ගොස්පරස් ප්‍රමාණය වැඩි කර ගැනීම සඳහා එප්පාවල රෝක් ගොස්පේට් ප්‍රබල අමිල හා ප්‍රතික්‍රියා කරවිය යුතු වේ. සල්පිට්‍රික්, නයිට්‍රික් හා ගොස්පරික් වැනි අමිල භාවිතා කොට එවැනි පොහොර නිපදවිය හැක. අද ත්‍රිත්ව සුපර් ගොස්පේට් පොහොර සහනාධාරය සඳහා රජය විශාල වියදමක් දරයි.

මෙම ගොස්පේට් නිධිය උපයෝගී කරගෙන ද්‍රාව්‍යතාවයෙන් වැඩි ගොස්පේට් පොහොර නිෂ්පාදනය කිරීම රටේ කෘෂිකර්මාන්තයේ අභිවෘද්ධිය සඳහා වැදගත් වන බව හඳුනාගෙන ඇත. සුපර් ගොස්පේට් නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘතිය මගින් විශාල පිරිසකට රැකියා

අවස්ථා ඇති වන අතර, යටිතල පහසුකම් වැඩි දියුණු වීමෙන් එප්පාවල ප්‍රදේශයේ විශාල සංවර්ධනයක් ද මෙයට සමගාමීව සිදුවනු ඇත. තවද පිරවීන් ආනයනය කරන ගොස්පේට් පොහොර වෙනුවෙන් වාර්ෂිකව වැයකරන රුපියල් මිලියන 18,000 ක් පමණ විදේශ විනිමය මෙරට තුළම ඉතිරි කරගත හැක. සාරවත් ගොස්පේට් මෙට්‍රික් ටොන් මිලියන 60 තවත් වසර 1,500 කට වඩා නිසි ප්‍රයෝජනයක් නොගෙන තබාගත්තට කිසිදු ප්‍රයෝජනයක් නැත. අපට 21 වන ශතවර්ෂයට කිහිලිකරා නොමැතිව දෙපයින් යා හැක්කේ එවිටය.

විමසීම්: සාමාන්‍යාධිකාරී

ලංකා පොස්පේට් රාජ්‍ය සමාගම
එප්පාවල

එප්පාවල ව්‍යාපෘති කාර්යාලය

දුරකථන: 025 2249121 ෆැක්ස්: 025 2249400
දුරකථන: 011 2459906, 011 2459907
දුරකථන: 011 2459906/7/8

කොළඹ කාර්යාලය
අංක 73 1/1, නව කළුඹි පාලම පාර, කොළඹ 14.
දුරකථන: 011 2459906, 011 2459907
ෆැක්ස්: 011 2459906/7/8
වෙබ්: www.lpl.lk
ඊ-මේල්: info@lpl.lk

LPL/IT/506/2018

කෘෂිකර්ම ප්‍රවර්ධන සංගමය

විද්‍යා
මෙද්‍යා
සහ
නෛට්‍රි

එප්පාවලින් රටටම පොස්පේට්

ලංකා පොස්පේට් රාජ්‍ය සමාගම
එප්පාවල

සර්වසාර්ව අත්වැරදීමට ශ්‍රී ලාංකීය ජනතාව